

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

9. JA 10. HEINÄKUUTA 2014 PIDETTY ETSK:N 500. TÄYSISTUNTO

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n luottolaitosten häiriönsietoisuutta parantavista rakennetoimenpiteistä”

COM(2014) 43 final – 2014/0020 (COD)

(2014/C 451/07)

Esittelijä: **Edgardo Maria IOZIA**

Euroopan parlamentti päätti 25. helmikuuta 2014 ja neuvosto 27. maaliskuuta 2014 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset EU:n luottolaitosten häiriönsietoisuutta parantavista rakennetoimenpiteistä

COM(2014) 43 final – 2014/0020 (COD).

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 23. kesäkuuta 2014.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 9.–10. heinäkuuta 2014 pitämässään 500. täysistunnossa (heinäkuun 9. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 97 ääntä puolesta ja 1 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) tukee vakaasti pankkijärjestelmän rakenteiden uudistamista, sillä se on keskeisin finanssikriisin johdosta tehdyistä useista lainsäädäntöaloitteista. ETSK painottaa, että tällä uudistuksella säädellään ensimmäistä kertaa perusteellisesti pankkijärjestelmän ydintä ja pyritään toteuttamaan pankkiunioni. Se voi myös auttaa merkittäväällä tavalla palauttamaan yritysten ja suuren yleisön luottamuksen sekä vahvistamaan Euroopan pankkijärjestelmää ja vähentämään häiriöiden leviämisen riskiä talouden asianmukaiseksi rahoittamiseksi.

1.2 ETSK on vakuuttunut, että tämä on ehdottoman tärkeä asetukset, jolla määritellään uudelleen moninaisten pankki- ja rahoituspalveluiden hallinta. Komitea pitää selvänä, että ehdotettu asetukset ei ole riittävä uuden kriisin välttämiseksi. Se vaatii suurta muutosta rahoituskulttuurissa sekä eettisten periaatteiden tukemista finanssialan päivittäisessä toiminnassa. Kaikkien sidosryhmien tulee osallistua uuden finanssi- ja talousjärjestelmän rakentamiseen, jotta voidaan luoda pohjaltaan kestävä ja häiriöitä sietävä finanssiala ja tasapainottaa kaikkien asianosaisten osapuolien intressit parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän vuoksi ETSK kannattaa ja suosittaa laajapohjaista sopimusta talouden elvyttämiseksi ja luottamuksen palauttamiseksi rahoituslaitoksiin ja kehottaa näin ollen komissiota edistämään kestäväpohjaista rahoitusala koskevaa eurooppalaista yhteiskuntasopimusta. Työntekijöiden, johdon, osakkeenomistajien, sijoittajien, kotitalouksien, pk-yritysten, teollisuuden ja asiakkaiden tulee päästä vakaaseen ja oikeudenmukaiseen sopimukseen, jotta voidaan luoda finanssipalveluala, joka pyrkii luomaan vaurautta, tukemaan reaalitaloutta, kasvua ja laadukkaiden työpaikkojen luomista, suojelemaan ympäristöä ja välttämään kielteisiä sosiaalisia seurauksia.

1.3 ETSK toteaa, että on tarpeen varmistaa, että kansalliset viranomaiset käyttävät yhdenmukaisia kriteerejä, ja suosittaa, että sääntelyä sovelletaan yhdenmukaisesti EU:ssa sekä siitä mahdollisesti sovitaan kolmansien maiden kansallisten viranomaisten kanssa.

1.4 ETSK suhtautuu epäillen päätökseen sallia erilaiset kansalliset säädökset rinnakkain EU:n asetuksen kanssa. ETSK katsoo, että tällaiset puitteet eivät välttämättä varmista uusien sääntöjen soveltamisen yhdenmukaisuutta. Komitea on tyytyväinen siihen, että tämä poikkeus koskee ainoastaan asetusehdotuksen antamispäivänä voimassa ollutta lainsäädäntöä sillä ehdolla, että se vastaa kaikilta osin tarkasteltavana olevaa asetusta.

1.5 ETSK pitää komission ehdottamaa asetusta pätevänä ja tehokkaana ratkaisuna liikepankkitoimintojen erottamiseksi sijoitustoiminnoista. Valittu ratkaisu, verrattuna eräiden maiden valitsemiin vaihtoehtoihin, perustuu vuoropuheluun ja arviointiin, jolloin on mahdollista välttää ristiriita yleispankkimallin kanssa siten, että säilytetään se ja puututaan ainoastaan tähän malliin liittyviin liiallisiin riskeihin.

1.6 ETSK korostaa, että ehdotetun lainsäädännön työllisyysvaikutukseen ei ole kiinnitetty asianmukaisesti huomiota. Rahoituspalveluasetuksen monimutkaisuuden takia saatetaan menettää satojatuhansia työpaikkoja, eikä ole hyväksyttävää, ettei suunnitteilla ole mitään toimenpiteitä merkittävien välittömien ja välillisen sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Tarkasteltavana olevan asetuksen välittömät vaikutukset saattavat olla rajallisia, mutta sen mahdolliset vaikutukset yritysten toimintaan heijastuisivat koko rahoitusjärjestelmään. Toisaalta on perusteltua todeta, että pankkien riskien väheneminen hyödyttäisi koko reaalitaloutta, mikä epäilemättä vaikuttaisi myönteisesti myös yleiseen työllisyyteen.

1.7 Vakavana huolena on, että kustannukset siirretään työntekijöille. Vaikka komissio on ottanut tämän näkökohdan huomioon vaikutustenarvioinnissaan, ongelmalle ei ole annettu paljoakaan tilaa uudistuksessa. On totta, että uudistus vaikuttaa aloihin, jotka ovat vähiten työvoimavaltaisia, mutta uudistuksen välilliset vaikutukset johtavat kustannusten leikkaamiseen, mikä saattaa vähentää työpaikkoja lisää, kuten merkittävät pankkilaitokset ovat varoittaneet.

1.8 Mukana on monia tahoja (finanssialan etujärjestöt, suuret jäsenvaltiot, kuluttajat ja sijoittajat, kotitaloudet, suuret ja pienet yritykset, järjestöt jne.) ja niiden toisistaan huomattavasti poikkeavia etuja. Opetukset, jotka on saatu siitä, että rahoitusjärjestelmän vaatimukset on asetettu etusijalle, pitäisi olla jo selvillä: julkisen edun tulee olla ensisijainen. Komitea suosittaa näin ollen, että muutetaan suuntaa ja asetetaan yhteinen etu keskeiselle sijalle tasapainottamalla sidosryhmien intressit, sillä komitea on vakuuttunut, että ainoastaan tällä tavalla uudistus voi toimia tehokkaasti.

1.9 ETSK on vakuuttunut, että rahoitusjärjestelmän kestävyuden varmistamiseksi tarvitaan "kärsivällistä rahataloutta", jossa ei enää tavoitella lyhyen aikavälin etuja hinnalla millä hyvänsä, vaan suositaan tehokkuutta ja pitkän aikavälin vakautta. Asetuksessa ehdotetaan muutosta liiketoimintamalliin.

1.10 ETSK katsoo, että komission olisi kiinnitettävä enemmän huomiota sijoittajiin ja työntekijöihin, joita uudistuksessa ei ole toistaiseksi juuri huomioitu. Pitkällä aikavälillä uuden luottamuksen rakentaminen varmistaa järjestelmän kestävyuden. Näin luodaan varmempi ympäristö sekä sijoittajille että työntekijöille, jotka ovat aktiivisia osapuolia riskinhallinnassa.

1.11 ETSK katsoo, että asetuksen soveltamisen joustavuus on pätevä ja toivottava periaate. Pankkien liiketoimintojen monimuotoisuus⁽¹⁾ varmistaa samalla järjestelmän vakauden ja tehokkuuden. ETSK tarkentaa kuitenkin, että tätä ei tule sekoittaa sääntöjen mielivaltaiseen soveltamiseen.

1.12 ETSK kehottaa komissiota sisällyttämään vaikutustenarviointiinsa yksityiskohtaisen arvion asetuksen keskeisten ehdotusten ja muiden tuoreiden aloitteiden, kuten CDR IV -paketti, pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin ja yhteisen kriisinratkaisumekanismien, välisistä suhteista sekä riskeistä, jotka liittyvät varjopankkitoimintaan siirtymiseen.

⁽¹⁾ EUVL C 100, 30.04.2009, s. 84.

1.13 ETSK suosittaa tiivistä yhteistyötä ja koordinoitua Euroopan pankkiviranomaisen ja kansallisten viranomaisten välillä, sillä nämä tuntevat hyvin markkinat ja ovat keskeisessä roolissa uudistetun eurooppalaisen finanssialan hallinnoinnissa.

2. Ehdotettu asetetus

2.1 Komission mukaan ehdotus on olennainen osa unionin vastausta niiden pankkien ongelmaan, jotka ovat "liian suuria kaatuakseen" (*Too-Big-To-Fail*, TBTF-pankit). Ehdotuksen tavoitteena on välttää valvomattomien ja hallitsemattomien riskien syntyminen unionin pankkijärjestelmässä. Tämä hidastaa puhtaasti spekulatiivisten toimien leviämistä.

2.2 Asetuksen tarkoituksena on estää rahoitusjärjestelmässä monitahoisten ja toisiinsa kytköksissä olevien yhteisöjen, erityisesti luottolaitosten, järjestelmäriskit, rahoitukseen liittyvät stressitilanteet tai kaatumisen sekä saavuttaa seuraavat tavoitteet:

- (a) liiallisen riskinoton vähentäminen luottolaitoksessa
- (b) luottolaitoksen eri osien välisten olennaisten eturistiriitojen poistaminen
- (c) resurssien virheellisen kohdentamisen välttäminen sekä kannustaminen luotonantoon reaalitaloudelle
- (d) vääristymättömien kilpailuedellytysten edistäminen kaikkien luottolaitosten hyväksi sisämarkkinoilla
- (e) järjestelmäriskiin johtavien keskinäisten sidossuhteiden vähentäminen finanssialalla
- (f) luottolaitoksen tehokkaan hoidon, seurannan ja valvonnan helpottaminen
- (g) konsernin hallitun kriisinratkaisun ja elvytyksen helpottaminen.

Asetuksessa vahvistetaan säännöt

- (h) omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin kieltämisestä
- (i) tiettyjen kaupankäyntitoimintojen eriyttämisestä.

2.3 Muunlaiset finanssipalvelut ja -tuotteet (arvopaperistaminen, yrityslainat, johdannaiset jne.) sallitaan edelleen.

3. Alustavat huomiot

3.1 Komission arvion mukaan finanssikriisi on maksanut EU:n jäsenvaltioille noin 1,6 biljoonaa euroa (13 prosenttia EU:n BKT:stä) valtion tukina finanssialan pelastamiseksi.

3.2 EU:n pankkitoiminta on erityisen keskittynyttä. Maailmanlaajuisesti järjestelmän kannalta merkittäviksi luokiteltujen rahoituslaitosten luettelossa on 14 eurooppalaista pankkikonsernia, ja 15 eurooppalaista pankkikonsernia hallitsee 43 prosenttia markkinatoimintojen volyymista, mikä on 150 prosenttia 27 jäsenvaltion EU:n BKT:stä, ja suurimmat 30 konsernia hallitsevat 65 prosenttia volyymista!

3.3 Yhdysvalloista alkaneella finanssikriisillä, joka on koetellut eurooppalaista järjestelmää tsunamin lailla, oli monia syitä, joista merkittävimpinä voidaan pitää seuraavia: liiallinen riskinotto, liiallinen turvautuminen vivutukseen, riittämättömät pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset ja yleisesti pankkijärjestelmän monimutkainen rakenne.

3.3.1 Lokakuussa 2012 Liikasen ryhmä totesi seuraavaa: "On vaadittava, että tietyt erityisen riskialttiit rahoitustoimet erotetaan lainsäädännöllisesti talletuspankkien toiminnasta pankkikonsernin sisällä. Näitä eroteltavia toimia voisivat olla omaan lukuun tapahtuva arvopaperi- ja johdannaiskauppa ja tietyt muut toiminnot, jotka liittyvät tiiviisti arvopaperi- ja johdannaismarkkinoihin ⁽²⁾."

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf

3.4 Komissio pyrkii läpi ehdotuksen pienentämään pankkijärjestelmän riskimarginaaleja ja asettamaan kaikki mahdollisesti spekulatiiviset toiminnot valvonnan alaisiksi. Samassa yhteydessä tulisi tarkastella asiaan liittyvää asetusta arvopapereilla toteuttavista rahoitustoimista⁽³⁾, jonka tavoitteena on lisätä niin sanottujen ”varjopankkien” läpinäkyvyyttä. Vuoden 2012 lopussa maailmanlaajuiset varjopankkitoiminnan varat olivat 53 biljoonaa euroa, mikä on noin puolet kansainvälisen pankkijärjestelmän varoista. Varjopankkitoiminta on keskittynyt lähinnä Eurooppaan (noin 23 biljoonaa euroa) ja Yhdysvaltoihin (noin 19,3 biljoonaa euroa). Nämä ovat vaikuttavia lukuja, jos verrataan niitä 28 jäsenvaltion EU:n BKT:hen, joka oli 13 071 miljardia euroa vuonna 2013 (Eurostat).

3.5 Euroopan parlamentin McCarthy-päätöslauselmassa⁽⁴⁾ vahvistetaan peruseriaatteet ja todetaan muun muassa, että ”pankkialan uudistamisen keskeinen periaate on luoda turvallinen, vakaa ja tehokas pankkijärjestelmä, joka palvelee reaalityalouden, asiakkaiden ja kuluttajien tarpeita; – – rakenteiden uudistamisessa on elvytettävä talouskasvua tukemalla luottojen myöntämistä talouden toimijoille ja etenkin pk-yrityksille ja start up -yrityksille, tarjottava parempaa kestävyttä mahdollisia rahoituskriisejä vastaan, palautettava luottamusta pankkeihin ja poistettava julkisen talouden riskejä; – – tehokkaan pankkijärjestelmän on saatava aikaan muutos pankkikulttuurissa, jotta voidaan vähentää liiallista monimutkaisuutta, tehostaa kilpailua, rajoittaa kytköksiä riskialttiiden ja kaupallisten toimintojen välillä, parantaa omistajaohjausta, luoda vastuullinen palkitsemisjärjestelmä, mahdollistaa pankkien tehokas elvytys ja kriisinratkaisu, vahvistaa pankkien pääomaa ja luotottaa reaalityaloutta.”

Kansainvälisten markkinoiden uusi valvonta on vahvempaa, tiukempaa ja ennen kaikkea toimivaltaisempaa kuin aiemmin, ja siihen sisältyy vähemmän harkinnanvaraa ja enemmän takeita markkinoille ja loppukäyttäjille.

4. Kuulemismenettelyssä ilmenneet pääkohdat

4.1 Komitea toteaa, että komissio on menossa oikeaan suuntaan, mutta katsoo hyödylliseksi esittää joitain näkökantoja, jotka ovat tulleet esille sidosryhmien kanssa käydyissä keskusteluissa ja joita ei kenties ole pohdittu riittävästi. ETSK haluaakin kiinnittää komission huomion eräisiin sidosryhmien esille ottamiin keskeisiin seikkoihin. Ne eivät edusta täysin ETSK:n näkemyksiä, mutta ne on kuitenkin aiheellista esittää mitään muuttamatta.

4.2 Kyseessä olevaan uudistukseen on yleisesti ottaen suhtauduttu myönteisesti. Omaan lukuun tapahtuvalle kaupankäynnille asetettu kielto sekä perinteisten toimintojen ja kaupankäynnin erottaminen ovat enemmistön käsityksen mukaan välineitä, joilla voidaan rajoittaa rahoitustuotteilla keinottelua ja edistää pankkien luotonantoa, joka on pk-yritysten päärahoituslähde ja vähentynyt viime vuosina huomattavasti keinottelua koskevien politiikkojen takia.

4.3 On tärkeää, että uudistusta sovellettaessa kiinnitetään huomiota liiketoimintamallien laajaan kirjoon, jotta paikallispankit voivat edelleen palvella paikallistaloutta.

4.4 Erityisesti on kiinnitettävä huomiota osuuspankkien liiketoimintamalliin. Uudistuksen katsotaan soveltuvan ja olevan sovellettavissa heikosti niiden erityisverkostoon. Erityisenä huolenaiheena ilmaistiin se, että uudistus voisi vääristää niiden toimintatapaa sekä niiden mahdollisuutta olla päivittäin mukana tukemassa reaalityaloutta. Näiden pankkien erityispiirteet ja erilaiset liiketoimintatavat onkin suositeltavaa säilyttää.

4.5 Uudistus yhdessä lukuisten muiden komission viime vuosina toteuttamien toimenpiteiden kanssa parantaa yksittäisten liiketoimien ja koko pankkijärjestelmän avoimuutta, mutta myös nostaa niiden kokonaiskustannuksia kaikilla tasoilla. Tässä yhteydessä keskustelun aikana nousi selkeästi esiin tarve finanssialan sääntelyuudistusten yleiselle vaikutustenarvioinnille, vaikka arvioinnin mutkikkuus tiedostetaankin.

4.6 Huolena on, että tällaiset kustannukset jäisivät rahoituspalvelujen loppukäyttäjien maksettaviksi, kuten usein tapahtuu. Keskustelua käytiin siitä, ovatko myönteiset vaikutukset, joita uusien toimenpiteiden odotetaan tuovan esimerkiksi pankkijärjestelmän vakauteen, pienempiä kuin kielteiset vaikutukset.

4.7 Ilmiantajien suojelujärjestelmään viitaten komitea ja asiaa kommentoineet työmarkkinaosapuolet kiittivät komissiota sen ehdottamasta sääntöjärjestelmästä. Ilmaisulle ”asianmukainen suojelu” (30 artikla) kaivattiin selkeämpää määritelmää ja haluttiin myös selvennöstä ehdotettujen sääntöjen ulottamisesta kaikkiin työntekijöihin niin, että heitä kannustetaan ja rohkaistaan ilmoittamaan mahdollisista rikkomuksista.

⁽³⁾ COM(2014) 40 final.

⁽⁴⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-506.244+01+DOC+PDF+V0//FI&language=FI> (2013/2021(INI)).

4.8 Asetuksen 28 ja 29 artiklassa mainittujen seuraamusten suhteen suositellaan, että rikkomistapauksissa vastuulliseksi katsotaan ensisijaisesti instituution hallintotaso eikä yksittäinen henkilö.

4.9 Korvausjärjestelmän kohdalla vaadittaisiin sen sijaan selkeää viittausta vakavaraisuusdirektiivin (CDR IV) 69 artiklan säännöksiin.

5. ETSK:n huomiot

5.1 ETSK on tyytyväinen komission ehdotuksessa esitettyihin toimenpiteisiin ja on samaa mieltä siitä, että asetus on oikea valinta oikeudelliseksi välineeksi, sillä se soveltuu sisämarkkinoiden yhdenmukaistamiseen, jotta voidaan estää sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttö ja palata tehokkaaseen ja tuottavaan pankkijärjestelmään, joka palvelee kansalaisia ja yhteisöä, tukee reaalityöntekijöitä, kotitalouksia ja yhteiskunnan tasapainoa ja kestävä kehitystä ja joka on kauaskantoista ja osaa sovittaa yhteen innovaatiot ja turvallisuuden.

5.2 ETSK on tukenut vakaasti toisiaan seuranneita uudistuksia, jotka ovat alkaneet tuottaa tulosta. Tarkasteltavana olevassa asetuksessa puututaan yhteen koko järjestelmän monimutkaisimmista ja arkaluonteisimmista seikoista: rahoitusyritysten, joista osalla on monien jäsenvaltioiden BKT:n ylittävät varat, häiriönsietokyky ja oikeudellinen rakenne. Kymmenen suurimman eurooppalaisen pankin varat ovat yhteensä suuremmat kuin 28 jäsenvaltion EU:n BKT⁽⁵⁾ (yli 15 biljoonaa euroa).

5.3 Ehdotetun asetuksen tarkoituksena on avata Gordionin solmu, joka on muodostunut eräiden järjestelmän kannalta merkittävien laitosten – eli niiden, jotka voivat synnyttää systeemisen kriisin – koon, keskinäisten yhteyksien ja monimutkaisuuden takia. ”Liian suuri kaatumaan” on nykyajan mantra, jonka taakse kätkeytyy tärkeimpien eettisten periaatteiden rikkomisen lisäksi petoksia ja lainvastaisuuksia, kuten viimeaikaiset rahoituskandaalit ovat valitettavasti osoittaneet. Tällaisista käytännöistä käytetään kiertoilmaisua ”moraalikatko”!

5.4 Komission jäsen Michel Barnier totesi ehdotusta esitellessään, että tavoitteena on välttää sellaisten pankkien syntyminen, jotka ovat liian suuria kaatumaan, liian kalliita pelastaa ja liian mutkikkaita purkaa.

5.5 ETSK katsoo, että ehdotetut toimenpiteet ovat askel oikeaan suuntaan, sillä ne pienentävät riskiä siitä, että veronmaksajien pitäisi jälleen kerran osallistua ongelmajärjestelmien pelastamiseen. ETSK varoitti toistuvien pelastustoimien jälkeen katastrofaalisista seurauksista, joita pelastustoimet aiheuttaisivat valtionvelkatilanteeseen, ja haitallisista vaikutuksista, joita väistämätön taantuma toisi tullessaan. Valitettavasti ennusteet toteutuivat vielä ennakoitua rajummin johtuen uskomattomista virheistä, joita tehtiin julkisen talouden vakauttamisessa. Se oli tulosta sekä kansallisista vaatimuksista että unionin lyhytnäköisestä ja epäonnistuneesta politiikasta, jossa ei ymmärretty joustavan toiminnan tarvetta eikä korvaavien ja taantumasta vastaisten toimenpiteiden välttämättömyyttä.

5.5.1 Tällaisen politiikan synnyttämät vahingot on huomattu vasta nyt, ja meidän on myönnettävä, että pahemmilta seurauksilta on vältytty ja euro ja lopulta myös unioni on onnistuttu pelastamaan vain sen ansiosta, että Euroopan keskuspankki on hallinnut euroaluetta taitavasti. Jos ETSK:n neuvoja olisi kuunneltu, monet vahingot olisi ehkä voitu välttää!

5.6 Komissio on antanut asianmukaisesti Euroopan pankkiviranomaiselle keskeisen roolin käsiteltävä olevaa asetusta varten. Euroopan pankkiviranomaista kuullaan, jos on tarpeen hyväksyä ehdotukseen kuuluvia päätöksiä. Sen tehtävänä on myös laatia luonnokset teknisiksi sääntely- ja täytäntöönpanostandardeiksi sekä pitää komissio ajan tasalla antamalla sille kertomuksia asetuksen soveltamisesta. ETSK on todennut useaan otteeseen, että kiistattomasta asiantuntemuksesta huolimatta komissio ei ole antanut tälle tärkeälle viranomaiselle riittävää vastuuta ja resursseja.

5.7 Vuonna 1999 Yhdysvalloissa hyväksyttiin laki, jolla kumottiin Glass-Steagall-laki ja erityisesti liikepankkien ja investointipankkien välinen erottelu. EU seurasi valitettavasti Yhdysvaltojen hallinnon onnetonta valintaa. ETSK toteaa että nykyiset säännökset palauttavat näiden kahden toiminta-alan eriyttämisen ja menevät jopa pidemmälle, sillä ne kieltävät muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta luottolaitoksia, jotka ottavat talletuksia, harjoittamasta sijoitustoimintaa päämiehenä ja pitämästä varoja kaupankäyntitarkoituksessa.

5.7.1 On erittäin tärkeää, että EU työskentelee tiiviisti kolmansien maiden, erityisesti Yhdysvaltojen, kanssa, jotta sääntelyyn voidaan löytää yhteinen lähestymistapa. ETSK kehottaa komissiota vahvistamaan kansainvälistä yhteistyötä.

(5) <http://www.rebanks.com/top-european-banks/assets>

5.8 Ehdotettu asetus jättää paljon harkintavaltaa toimivaltaisille viranomaisille. On tärkeää, että viranomaisten toimet ja arviot perustuvat selkeisiin, yhtenäisiin ja ennakoitaviin kriteereihin, jotka määrittävät, milloin pankki ei enää kykene hallitsemaan suuririskisiä kaupankäyntitoimintojaan. Ilman yhteistä viitekehystä subjektiivisten tulkintojen riski voi johtaa toivotun vastaisiin vaikutuksiin, jotka eivät ole yhtenäisiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan määräysten kanssa.

5.9 ETSK on tyytyväinen siihen, että komissio on valinnut lopulta markkinatakaustoiminnan erottamisen muusta omaan lukuun tapahtuvasta kaupankäynnistä jälkikäteen ennemminkin kuin ennakolta. Euroopan pankkiviranomaisen vastuulle asianmukaisesti annetut tekniset standardit ovat tämän vuoksi ehdottoman tärkeitä. Kriisinratkaisusääntöjen soveltamiseen ja erityisesti Ecofin-neuvoston joulukuussa 2013 hyväksymän kriisinratkaisuviranomaisen perustamiseen liittyen ETSK suosittelee, että tehdään välittömästi koordinoitijärjestelyjä ja määritellään kansallisten ja eurooppalaisten viranomaisten vastuualueet, jotta vältetään päätösten päällekkäisyyden vaara tai – vielä pahempaa – toimivaltaisten viranomaisten ristiriitaiset tulkinnat ja arvioinnit. Kun kriisinratkaisuviranomainen on perustettu, sen tulee olla heti mukana mekanismin kehittämisessä sekä teknisten standardien määrittelemisessä yhdessä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa.

5.10 ETSK ei ole samaa mieltä komissiota kohtaan esitetystä kritiikistä, joka koskee sellaisten toimintojen suhteellista merkitystä, jotka voivat olla eriyttämisen kohteena. Joissakin luottolaitoksissa näillä toiminnoilla on ollut erittäin suuri painoarvo, ja erillisten sääntöjen puute on altistanut ne hyvin suurelle riskille, joka olisi voinut aiheuttaa nykyistä paljon paremman systeemin kriisin, jolla voitaisiin ennakoida olevan katastrofaalisia vaikutuksia selvitysjärjestelmiin ja ylipäätään talouteen. Katastrofi pystyttiin välttämään veronmaksajien kustannuksella maksettujen suurten rahasummien ja EKP:n reagointikyvyn ansiosta.

5.11 ETSK kannattaa ja arvostaa sitä, että komissio on sisällyttänyt säädökseen erillisen säännöksen niiden finanssialan työntekijöiden suojelemiseksi, jotka ilmoittavat yleisen edun nimissä sääntöjenvastaisuuksista ja altistuvat siten vakaville seurauksille ja saattavat joutua kärsimään kostotoimista tai jopa menettää työpaikkansa. Tätä sisäistä tarkkailua, jota kutsutaan ilmiäntamiseksi (*whistleblowing*), tulee edistää ja tukea. Lainsäädäntöä noudatetaan usein huonosti, sitä kierretään tai jopa rikotaan, mikä asettaa pankkilaitokset ja niiden henkilökunnan alttiiksi mittaamattoman suurille riskeille. Toisinaan jopa tunnetuissa ja hyvin arvostetuissa yrityksissä tapahtuneiden kaikkia normeja ja lakeja rikkoneiden käytäntöjen paljastuminen on ollut mahdollista vain näiden yritysten työntekijöiden aktiivisen yhteistyön ansiosta.

5.11.1 ETSK kehottaa komissiota kehittämään erityisen seurantamekanismin, jolla valvotaan jäsenvaltioiden velvollisuutta ottaa käyttöön lainsäädäntöä, joka tarjoaa asianmukaisen suojan, ja esittää kertomuksen kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

5.12 ETSK on hyvin tietoinen kysymyksistä, jotka liittyvät suhteisiin kolmansien maiden kanssa, erityisesti vastavuoroisuuteen ja lainsäädännön noudattamiseen, joka koskee kaikkia EU:n alueella toimivia tahoja. Komitea pitää komission lähestymistapaa tasapainoisena ja kannattaa sen ehdotuksia. ETSK suosittaa, että yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa jatketaan ja tehostetaan erityisesti finanssialan sääntelyn alalla, jotta järjestelmät olisivat mahdollisimman yhteneväiset ja jotta ne vastaisivat yhdenmukaisella tavalla samoihin ongelmiin.

5.13 ETSK on myös tyytyväinen siihen, että komissio on ryhtynyt reagoimaan asetuksissaan asianmukaisesti yhteen komitean usein toistamaan vaatimukseen eli tässä tapauksessa säätämään hallinnollisista seuraamuksista, sillä rikosoikeudelliset seuraamukset eivät kuulu komission toimivaltaan. Komission ehdotukset ovat oikeasuhteisia, asianmukaisia ja varoittavia.

5.14 ETSK on jo useaan otteeseen ilmoittanut suhtautuvansa delegoitujen säädösten käyttöön varauksellisesti. Vaikka ETSK myöntää, että lainsäädäntöä on tärkeää mukauttaa vuosien kuluessa, se huomauttaa, että delegoitujen säädösten käyttö luo epävarmuutta, joka ei ole toivottavaa tällä alalla.

Bryssel 9. heinäkuuta 2014

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Henri MALOSSE